

Vergaderjaar 2007–2008

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 614

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 juni 2008

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofin van 7 en 8 juli 2008 te Brussel.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De minister van Financiën,
W. J. Bos

Geannoteerde agenda Eurogroep en Ecofin Raad 7 en 8 juli 2008

Op het moment van schrijven is er nog geen officiële agenda van de Ecofin Raad beschikbaar. Gedurende deze eerste Ecofin Raad, onder het per 1 juli startende Franse Voorzitterschap, zal het werkprogramma voor de Ecofin in de tweede helft van 2008 gepresenteerd worden.

Economische situatie

Gedurende de Eurogroep en Ecofin zullen de ministers zeer waarschijnlijk spreken over de economische situatie. Op dit moment is nog niet bekend of dit als apart agendapunt wordt opgenomen.

De BBP groei in het eurogebied bedroeg 0,8% in het eerste kwartaal van 2008 vergeleken met het vierde kwartaal van 2007. Vooral het groeicijfer in Duitsland kwam fors boven verwachting uit. In Nederland viel de groei, na de vrij hoge groei in het derde en vierde kwartaal van 2007, met 0,2% laag uit. Verschillende incidentele factoren hadden hierop invloed. Binnenkort komt het CPB met nieuwe ramingen voor de Nederlandse economie. In het CEP uit maart gaat het CPB uit van een groei van 2,25% in 2008 en 1,75% in 2009. De OESO (juni) en de Europese Commissie (april) ramen een groei van respectievelijk 2,3% en 2,6% in 2008. Beide instellingen verwachten een BBP groei van 1,8% in 2009. De verwachting is dat door de gestegen brandstofprijzen in combinatie met hoge prijzen voor voedsel de inflatie verder oploopt. De inflatie is in de gehele EU in mei uitgekomen op 3,9% (jaar-op-jaar), terwijl deze in april nog 3,6% bedroeg. In de Eurozone lag de inflatie iets lager, namelijk op 3,7%. Nederland heeft voorts nog de laagste inflatie in de Eurozone: 2,1% voor mei 2008. De Nederlandse inflatie loopt naar verwachting wel iets op als gevolg van gestegen loonkosten en internationale prijsontwikkelingen.

Onlangs heeft de olieprijs een nieuw record bereikt van \$ 140 per vat. Hier dient wel opgemerkt het worden dat de olieprijsstijging in euro's gemeten beperkter is. Deze hoge olieprijs wordt vooral veroorzaakt door structurele factoren zoals een groeiende vraag uit de opkomende economieën (waaronder China en India) en een teruglopend aanbod door lagere productie uit bestaande velden. De rol die speculatie in de prijsveranderingen speelt is moeilijk te bepalen. Tijdens de G8 top is aangedrongen op een onderzoek van het IMF en het Internationale Energie Agentschap (IEA). De Europese Commissie heeft aangegeven dat er structurele maatregelen moeten worden genomen die er toe moeten leiden dat de consument zich permanent zal aanpassen aan de hogere prijzen.

Presentatie werkprogramma van Franse Voorzitterschap

Document: nog niet beschikbaar

Aardbespreking: presentatie

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Het Franse voorzitterschap zal op de Ecofin Raad van 8 juli a.s. het officiële werkprogramma voor de Ecofin Raad presenteren. Het programma is op dit moment nog niet bekend maar het Franse voorzitterschap zal in ieder geval een aantal reeds lopende onderwerpen op de agenda opnemen. Hierbij valt in ieder geval te denken aan EMU@10, solvency II, de spaartegoedenrichtlijn, de verdere integratie van financiële markten en het toezicht op deze markten. Ook de afronding van de onderhandelingen over de EU-begroting 2009 zal onderdeel zijn van het werkprogramma.

Stabiliteits- en Groeipact

Bij dit agendapunt zullen de stabiliteits- en convergentieprogramma's van

respectievelijk België en Polen besproken worden. Deze landen worden nu pas besproken in verband met recente verkiezingen en kabinetsvorming en het daardoor pas laat beschikbaar komen van een actueel stabiliteits- en convergentieprogramma. Daarnaast zal worden gesproken over een buitensporige tekortprocedure tegen het Verenigd Koninkrijk en de abrogatie van de procedure voor Polen.

Buitensporigtekortprocedure Verenigd Koninkrijk

Document: SEC(2008) 2014 http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication12732_en.pdf

Aard bespreking: Besluitvorming

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

Het Verenigd Koninkrijk heeft in maart voor het jaar 2008/2009 een verwacht tekort genotificeerd van 3,2% BBP. Daaropvolgend heeft de Commissie op 11 juni in overeenstemming met artikel 104(3) een rapport opgesteld omdat het geplande tekort in het Verenigd Koninkrijk boven de referentiewaarde van 3% uitkomt in het jaar 2008/2009. In haar rapport concludeert de Commissie dat het tekort ondanks een beperkte overschrijding buitensporig is. De overschrijding is niet uitzonderlijk aangezien er geen sprake is geweest van een onverwachte gebeurtenis of een zware economische neergang. De overschrijding is ook niet tijdelijk omdat het tekort volgens de Commissie in 2009/2010 ook boven de 3% referentiewaarde zal liggen. Op grond van het Verdrag en het Pact kunnen zogenoemde «andere relevante factoren» dan ook niet in ogenschouw worden genomen als verzachtende omstandigheid. De Ecofin Raad zal op basis van het rapport van de Commissie een besluit moeten nemen of er in het Verenigd Koninkrijk sprake is van een buitensporig tekort. Het is ook mogelijk dat de Ecofin Raad de beslissing uitstelt totdat de najaarsvoorspellingen van de Commissie beschikbaar zijn.

Stabiliteitsprogramma België

Documenten:

- Belgium's Stability Programme 2008–2011
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication12488_en.pdf
- Aanbeveling voor Raadsopinie
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication12724_en.pdf

Aard bespreking: Aannee van Raadsopinie

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Kerncijfers België (MTO + 0,5%BBP)	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Reële BBP groei	2,8	2,7	1,9	2,0	2,0	2,0
Overheidsuitgaven (% BBP)	48,5	48,9	49,0	48,5	48,3	48,2
Overheidsinkomsten (% BBP)	48,8	48,7	49,0	48,8	48,9	49,2
EMU-saldo (% BBP)	0,3	-0,2	0,0	0,3	0,7	1,0
EMU-saldo (<i>Voorjaarsvoorspellingen</i>) (% BBP)	0,3	-0,2	-0,4	-0,6	n.a.	n.a.
Structureel EMU-saldo (% BBP)	-0,4	-0,3	0,0	0,5	1,0	1,4
Structureel EMU-saldo (<i>Voorjaarsvoorspellingen</i>)	-0,6	-0,3	-0,2	-0,1	n.a.	n.a.
EMU-schuldquote (% BBP)	88,2	84,9	81,5	78,1	74,7	71,1
EMU-schuldquote (<i>Voorjaarsvoorspellingen</i>)	88,2	84,9	81,9	79,9	n.a.	n.a.

Bron: (als niet anders vermeld) stabiliteitsprogramma, update 2008/2011.

De economische groei in België heeft met een gemiddelde van rond 2,25% in de afgelopen tien jaar licht boven het gemiddelde voor de Eurozone gelegen. Deze groei heeft geleid tot een beperkte daling van de werk-

loosheid, maar de participatiegraad onder vooral jongere en oudere werknemers en het aantal gewerkte uren zijn nog altijd relatief laag. Het macro-economische scenario uit het stabiliteitsprogramma, waarbij de groei van 2,8% in 2007 zich vanaf 2009 stabiliseert op 2% wordt door de Commissie tegen de achtergrond van de structureel lagere Voorjaarsvoorspellingen als «favourable» aangeduid. Daarbij speelt ook het slechter dan verwachte resultaat voor 2007 een rol. In plaats van het in het laatste stabiliteitsprogramma nog geraamde overschot van 0,3% werd een tekort van 0,2% gerealiseerd, vooral door hoger uitvallende uitgaven.

De tot België gerichte conceptaanbevelingen zijn in de eerste plaats om 2008 met een begroting in evenwicht af te sluiten en daarnaast in 2009 aan de MTO te voldoen door verbetering in het structurele saldo met 0,5 procentpunten BBP, onder meer door structurele maatregelen aan de uitgavenzijde van de begroting. Verder wordt België opgeroepen om, in het licht van de nog altijd hoge schuldquote en de verwachte vergrijzingsuitgaven, te volharden in het realiseren van primaire overschotten en structurele maatregelen door te voeren om het niveau van de werkgelegenheid en de potentiële groei te verhogen.

Convergentieprogramma Polen

Documenten:

- Poland's Convergence Programme, update 2007
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication10423_en.pdf
- Aanbeveling voor Raadsopinie
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication11403_en.pdf

Aard bespreking: Aanname van Raadsopinie

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

Kerncijfers Polen (MTO is -1,0% BBP in 2011)	2006	2007	2008	2009	2010
Reële BBP-groei	6,2	6,5	5,5	5,0	5,0
Overheidsuitgaven (% BBP)	43,8	42,0	42,5	41,2	40,1
Overheidsinkomsten (% BBP)	40,0	40,0	40,0	39,2	38,7
EMU-saldo (% BBP)	- 3,8	- 2,0	- 2,5	- 2,0	- 1,5
EMU-saldo (<i>Voorjaarsvoorspellingen</i>) (% BBP)	- 3,8	- 2,0	- 2,5	- 2,6	-
Structureel EMU-saldo (<i>Cie-beoordeling o.b.v. stab./conv.prog.</i>)	- 4,0	2,4	- 2,8	- 1,9	- 1,1
Structureel EMU-saldo (<i>Voorjaarsvoorspellingen</i>) (% BBP)	- 4,0	- 2,5	2,7	- 2,3	-
EMU-schuldquote (% BBP)	47,6	44,9	44,2	43,3	42,3
EMU-schuldquote (<i>Voorjaarsvoorspellingen</i>) (% BBP)	47,6	45,2	44,5	44,1	-

Bron: (als niet anders vermeld) convergentieprogramma, update 2007/2008.

Het Poolse EMU-tekort is in 2007 ruim onder de 3% BBP uitgekomen. De verwachting is dat het tekort gedurende het programma onder de 3% BBP zal blijven. Wel verwacht de Commissie dat het tekort in 2008 en 2009 wel weer iets zal toenemen. De budgettaire uitkomsten waren de afgelopen jaren over het algemeen beter dan aanvankelijk was voorspeld. Ook in 2007 is het tekort veel lager uitgekomen, voornamelijk door een hoger dan verwachte groei, maar ook door uitgavenbeperkingen. Ook heeft Polen hervormingen doorgevoerd waardoor in 2007 de uitgavenquote 1,5 procentpunt lager uit is gekomen dan gepland in het vorige convergentieprogramma. De schuldquote zal over de programmaperiode geleidelijk afnemen en blijft ruim onder de 60%BBP.

De conceptaanbeveling in de Raadsopinie benadrukt dat het structurele saldo in 2008 verslechtert. Hierdoor wordt de middellangetermijndoelstelling (MTO) in 2011 wellicht niet gehaald. Ook geeft de opinie aan dat een strakkere budgettaire situatie gewenst is als de inflatie hoger uitvalt dan thans geraamd. De Commissie houdt er rekening mee dat dit het geval kan zijn. Polen wordt in de opinie dan ook opgeroepen om de goede economische omstandigheden te gebruiken voor een versterking van het aanpassingspad naar de MTO. Dit moet met name gebeuren door eventuele extra inkomsten in te zetten voor tekortreductie in 2008 en door het specificeren en implementeren van de aangekondigde maatregelen.

Abrogatie buitensporig tekortprocedure Polen

Document: Voorstel tot abrogatie

(http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication12740_en.pdf)

Aard bespreking: Besluitvorming

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid van 2/3, waarbij de lidstaat zelf niet mag meestemmen.

Toelichting:

De Ecofin heeft in juli 2004 een buitensporig tekortprocedure tegen Polen gestart omdat het EMU-tekort in 2003 4,1% BBP bedroeg (dit was nog exclusief de kosten voor de pensioenhervorming. Inclusief deze kosten was het tekort 6,3% BBP). Het tekort moest uiterlijk in 2007 weer onder de 3% BBP gebracht worden. In november 2006 was de Ecofin van mening dat Polen te weinig deed om het tekort terug te dringen. Om die reden gaf de Raad nieuwe aanbevelingen aan Polen waarin de deadline van 2007 nogmaals bevestigd werd. Daaraan werd toegevoegd dat Polen tussen 2006 en 2007 het structurele tekort met ten minste 0,5 procentpunt moest verbeteren. Daarnaast werd Polen uitgenodigd om ook na 2007 te consolideren richting de middellangetermijndoelstelling (MTO).

Zoals blijkt uit bovenstaande cijfers is het Poolse EMU-tekort in 2007 uitgekomen op 2,0% BBP. Daarnaast blijkt uit het Poolse convergentieprogramma en de Voorjaarsvoorspellingen dat het tekort waarschijnlijk de komende jaren onder de 3%-grens zal blijven. Polen heeft dus op duurzame wijze het buitensporige tekort hersteld. De Commissie heeft daarom voorgesteld om de buitensporig tekortprocedure tegen Polen stop te zetten. Op basis van dit advies zal tijdens de komende Ecofin de Raad besluiten of Polen per direct geabrogeerd dient te worden.

Euro-invoering in Slowakije

Document: Commissievoorstellen tot opheffen van de derogatie op euro-invoering in Slowakije en vaststellen van toetreding tot de derde fase EMU van Slowakije

Aard bespreking: Besluitvorming

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid wat betreft het besluit over euro-invoering. Unanimiteit van alle eurolanden en Slowakije wat betreft het besluit over de instapkoers.

Toelichting:

Naar aanleiding van de gepresenteerde bevindingen in de Convergentierapporten van de Commissie en de ECB heeft de Commissie voorstellen gedaan tot opheffing van de derogatie van Slowakije op toetreding tot de derde fase EMU (= euro-invoering). Tijdens de Europese Raad van 19 en 20 juni jl., heeft de Europese Raad het Commissievoorstel besproken. De Raad heeft de Commissievoorstellen verwelkomd. De Ecofin Raad zal overeenkomstig artikel 122 lid 2 het formele besluit nemen tot het opheffen van de derogatie op invoering van de Euro in Slowakije. Voorafgaand aan de euro-invoering door beide lidstaten dienen nog besluiten te worden genomen op basis van artikel 123 lid 5 over de instapkoers waar-

tegen de Slowaakse Koruna wordt vervangen door de euro. Deze koers wordt bepaald op voorstel van de Commissie en na raadpleging van de ECB.

International Accounting Standards Board – governance

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: aanname raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure:

Toelichting:

Op het moment van schrijven zijn de documenten nog niet beschikbaar. Er zullen concept-Raadsconclusies voorliggen die hoogstwaarschijnlijk betrekking hebben op het functioneren van de International Accounting Standards Board (IASB). Er zijn signalen dat de Board of Trustees van de International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF), waarvan oud-minister Zalm voorzitter is, een constitutioneel controleproces wil invoeren. Dit houdt waarschijnlijk in dat er een Monitoring Board gecreëerd zal worden.

Mochten de concept-raadsconclusies een dergelijke boodschap bevatten, dan kan Nederland instemmen met deze conclusies. Nederland is van mening dat het van belang is dat de IASB goed functioneert en interne controlemechanismen goed werken.

Financiële Markten; transparantie en kredietbeoordelingbureaus

Document: nog niet beschikbaar

Aardbespreking: uitwisseling van visies

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Ecofin zal spreken over de stand van zaken met betrekking tot de in oktober en december 2007 aangenomen routekaarten inzake de financiële onrust en Europees toezicht. De verwachting is dat de discussie zich zal toespitsen op de transparantie van markten en kredietbeoordelingbureaus. Nederland is van mening dat bij beide onderwerpen stappen vooruit noodzakelijk zijn. Beoordeeld zal moeten worden of de maatregelen die marktpartijen tot nu toe hebben aangekondigd, voldoende zijn. Nederland is van mening dat, indien dit niet het geval is, aanvullende maatregelen van de autoriteiten kunnen worden overwogen.

Toezeggingen

In het AO inzake de Ecofin van 29 mei jl. gaf het lid Weekers (VVD) aan dat niet moet worden afgewacht wat de Commissie doet, maar dat nummerportabiliteit aan de orde moet worden gesteld nu er al ambtelijke werkgroepen aan de slag zijn en het bankwezen al overstapfaciliteiten aan het regelen is. Er is toen toegezegd te bekijken of de Nederlandse regering een actievere opstelling zou moeten hanteren inzake nummerportabiliteit.

Zoals eerder is aangegeven zal de Nederlandse regering haar steun uitspreken voor een onderzoek naar een Europese vorm van nummerportabiliteit. Een dergelijk onderzoek zal ook in ambtelijke werkgroepen onderwerp van bespreking moeten zijn. De Commissie heeft in haar Single Market Review van november 2007 aan de Europese banken gevraagd om voor half 2008 met voorstellen te komen voor overstapfaciliteiten voor het overstappen van bank binnen een lidstaat. De verwachting is dat er naar aanleiding van deze voorstellen ook gelegenheid zal zijn een onderzoek naar een Europese vorm van nummerportabiliteit te bepleiten. Dit zal worden gedaan, ook in ambtelijke werkgroepen.